

Warszawa, dnia 19-08-2021 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-3.055.99.2021.AO

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb
Rolniczych**

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo znak: KRIR/MJ/155/21, w sprawie populacji bobra w Polsce oraz szkód wyrządzanych przez bobry, przedstawiam poniższe informacje.

Bóbr europejski *Castor fiber* jest objęty ochroną częściową na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183). Ponadto, bóbr europejski podlega ochronie na podstawie dwóch europejskich aktów prawnych. Pierwszym jest Konwencja z dnia 19 września 1979 r. *o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk* – Konwencja Berneńska (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263), gdzie bóbr umieszczony jest w III załączniku, obejmującym chronione gatunki fauny. Zgodnie z art. 7 Konwencji, strony powinny regulować przepisami wszelką eksploatację dzikiej fauny wymienionej w załączniku III tak, aby populacja nie była zagrożona. Drugim jest dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory* – Dyrektywa siedliskowa, gdzie bóbr został umieszczony w załączniku II, określającym gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony, jak również w załączniku V, gdzie ujęto gatunki zwierząt i roślin, których pozyskiwanie ze stanu dzikiego i eksploatacja jest możliwa pod warunkiem, że populacja tych gatunków zostanie zachowana we właściwym stanie ochrony.

Należy przy tym wskazać, że fakt objęcia ochroną nie uniemożliwia podejmowania działań w stosunku do ww. gatunku. Na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098), regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na wniosek podmiotów, w których interesie jest np. zminimalizowanie szkód, wydają zezwolenia m.in. na płoszenie i niepokojenie, umyślne zabijanie bobrów, a także na niszczenie siedlisk oraz usuwanie żeremi i tam budowanych przez ten gatunek. Zezwolenia z zakresu ochrony gatunkowej mogą być wydane zgodnie z art. 56 ust. 4 ww. ustawy w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane czynności nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt oraz w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7 tejże ustawy (np. gdy wynikają z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innych rodzajów mienia). Należy jednak podkreślić, że ewentualne zezwolenie musi zostać poprzedzone wnioskiem osoby zainteresowanej uzyskaniem stosownego odstępstwa. Wydane decyzje przyznają stronom prawo

do odstępstwa od obowiązujących zakazów, nie mają zaś charakteru nakazowego. Wnioskodawca może więc wykorzystać udzieloną derogację w całości lub w części, nie ma jednak takiego obowiązku. Należy jednocześnie zauważyć, że w przypadku, gdy wniosek obiektywnie nie może być załatwiony w formie pisemnej, podmiot zainteresowany uzyskaniem zezwolenia może uzyskać decyzję ustną [art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2021 r. poz. 735)].

Warto również mieć na uwadze, iż w związku z wejściem w życie w dniu 1 października 2012 r. ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 985), w ustawie o ochronie przyrody został wprowadzony dodatkowy sposób wydawania derogacji z zakresu ochrony gatunkowej w odniesieniu do wybranych gatunków przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska (art. 56a), w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. Zarządzenia te mogą być wydawane m.in. w stosunku do bobra europejskiego na wybranej części lub na obszarze całego województwa. Regionalny dyrektor ochrony środowiska w przedmiotowym zarządzeniu określa m.in. warunki wykonywania ww. czynności, w tym termin i obszar, którego dotyczy zarządzenie oraz konieczność składania sprawozdań z przeprowadzonych działań w ramach realizacji zarządzenia. Powyższe rozwiązanie pozwala na elastyczne dostosowanie wykonywania czynności, na które wydano zgodę, do potrzeb występujących w danym miejscu i skrócenie procedury administracyjnej – podmiot wykonujący działania podlegające zakazom musi jedynie przesłać sprawozdanie z ich wykonania.

Dodatkowo, należy zaznaczyć, że 19 lipca 2016 r. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska oraz Zarząd Główny PZŁ zawarły porozumienie w sprawie wprowadzenia do stosowania instrukcji określającej reguły postępowania przy ograniczeniu liczebności populacji bobra europejskiego na terenach obwodów łowieckich. Redukcja populacji ma w głównej mierze dotyczyć obszarów, w których szkody powodowane przez bobry są najbardziej dotkliwe – m.in. tam, gdzie zwierzęta te uszkadzają wały przeciwpowodziowe czy urządzenia melioracyjne. Ma to z jednej strony zapewnić większe bezpieczeństwo obywateli i ich dobytku, a z drugiej zwiększyć akceptację ochrony tego gatunku.

Poniżej przedstawiam tabelę obrazującą stosunek liczby bobrów objętych zezwoleniami na umyślne zabicie do liczby zabitych bobrów w latach 2015–2019. Jasno wynika z niej, że zezwolenia mimo tego, że są wydawane – nie są realizowane.

Rok	Liczba wydanych decyzji na umyślne zabicie bobra europejskiego	Liczba bobrów objętych zezwoleniami na umyślne zabicie	Liczba zabitych bobrów – wykorzystanie zezwoleń na umyślne zabicie
2015	407	8887	1511
2016	304	5785	1582
2017	235	5313	1132
2018	231	5348	649
2019	305	8391+9 rodzin	274

Ponadto informuję, iż zgodnie z art. 126 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez wybrane gatunki objęte ochroną, w tym bobry. Oględzin i szacowania szkód, a także ustalenia wysokości odszkodowania i jego wypłaty, dokonuje zgodnie z ww. ustawą właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - dyrektor tego parku.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt, że istnieją już mechanizmy pozwalające na regulowanie populacji bobra w skali lokalnej, prace nad wprowadzeniem przepisów, które ograniczyłyby populację tego gatunku w skali kraju nie są aktualnie prowadzone.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Małgorzata Golińska

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

/ – podpisany cyfrowo/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1491907.5826784.4660404
Nazwa dokumentu	Z_upoważnienia_Ministra_Klimatu_i_Środowiska_sekretarz_podsekretarz.pdf
Tytuł dokumentu	Z_upoważnienia_Ministra_Klimatu_i_Środowiska_sekretarz_podsekretarz
Sygnatura dokumentu	DOP-3.055.99.2021
Data dokumentu	2021-08-19 00:00:00
Skrót dokumentu	5971362CDF95B6846475C3A5B8728C393DF42585
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2021-08-19
Podpisane przez	Małgorzata Golińska; Ministerstwo Środowiska Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
	EZD 3.104.37.37.20575
Data wydruku:	2021-08-20 08:53:10
Autor wydruku:	Osak Anna